

Zpravodaj 4/2005 Prázdninový

Pardubických farností sv. Bartoloměje a sv. Václava

Vydává Římskokatolický farní úřad v Pardubicích

OBSAH

ZE ŽIVOTA

FARNOSTI str. 2-4

- III. setkání rodin a naše farnost
- 1. sv. přijímání
- Bolívie
- .

SALESIÁNSKÉ

STŘEDISKO str. 5

- Příměstský tábor 2005

LITURGIE

str. 6-9

- Bohoslužba oběti

CHARITA - MISIE

str. 9

- Bývalá základní škola v Třebosicích ožívá

RŮZNÉ

str. 10

- O konci
- Plamínek
- Příprava na křest dospělých a biřmování

DUCHOVNÍ HUDBA

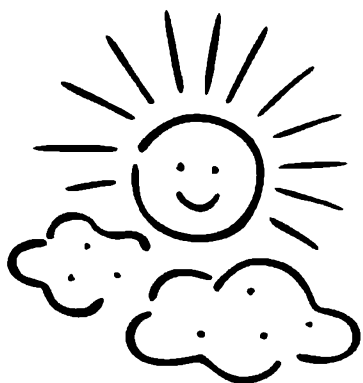
str. 11

- Klášterní schola uzavírá další sezónu

KALENDÁŘ

str. 12

- Poděkování
- Blahopřání
- Inzerát

Přehouplo se nám jaro a začínají zrást třešně. To je důkaz, že se blíží doba prázdnin a dovolených. Jako pobídku do těchto dní přijměte také několik povzbudivých slov.

Nedávno jsem četl pěknou povídku od paní Daisy Mrázkové, která se jmenuje Auto z pralesa. Jedním městem totiž projíždělo auto naložené starými kmeny stromů. Auto stačilo projet šedivým městem, aby jako krysař na flétnu uhranulo všechny obyvatel města:

„A otáčeli se za autem a šli pomalounku za ním jako přičarování, a šli a utíkali, všichni utíkali za autem, až utekli z města, utekli z města ven, poztráceli své taštičky ze silonu, povyzouvali opánky z pěnové gumy, utekli do lesů k zeleným mŕkám a k malým čirým studánkám a k modrým hořcům a tajemným plavuním.“ Necháte se i vy nalákat autem z pralesa?

Ne všichni si však budou moci dovolit cestu do divočiny. Těm, kteří zůstávají doma, přeji, aby povolili pracovní tempo, aby si našli čas třeba na nějakou

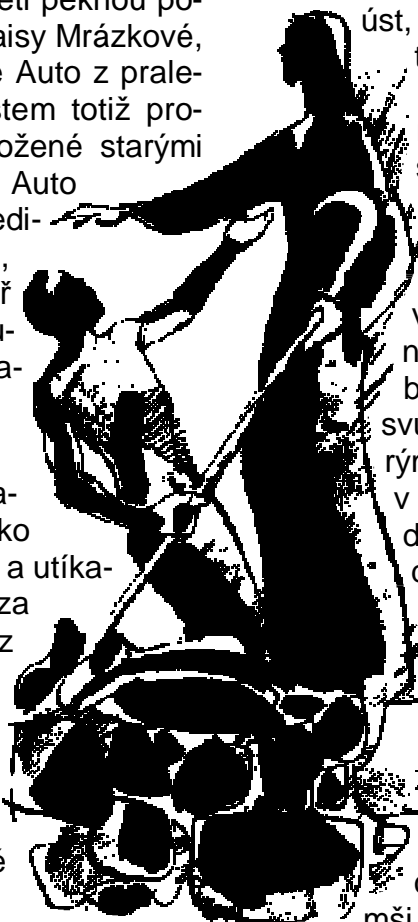
pěknou knížku. Napadá mne Písmo svaté. Vždyť je to jedna velká knihovna. Co bych z ní doporučil? Co vy na příběh knihy Rút, příběh, který se odehrává v létě během žní. Nebo četbu od 35. kapitoly knihy Jób. V těchto kapitolách se dozvídáme přímo z Božích

úst, jaký cit má pro své tvory, pro pestrou rozmařilost stvoření. Po takových slovech spolu s Jóbem vyznáme: „Co ti odpovím, když jsem tak bezvýznamný! Kladu si na ústa ruku.“ A nebo také ztotožnit svůj pohled s moudrým židem Sírachem v jeho knize, kde obdivuje veliké Boží divy (na přelomu 42. a 43. kapitoly).

Chtěl bych vás všechny pozvat na slavnost kněžského svěcení do Hradce Králové.

Také v Pardubicích budu sloužit mši svatou u sv. Bartoloměje. Na ní se s farností také rozloučím. Děkuji všem, se kterými jsem se mohl během tohoto roku setkat, hovořit, spolupracovat a modlit se jeden za druhého. A ačkoli jsem původem z Hradce, Pardubice jsem si zamiloval.

Petr Šabaka

III. SETKÁNÍ RODIN A NAŠE FARNOST

Rádi bychom informovali naše milé farníky o III. setkání rodin naší farnosti, které se uskutečnilo dne 4. června tohoto roku. Jednalo se podobně jako v předchozích ročnících o nabídku rodinám naší farnosti k vytvoření společenství. Jak se nám to povedlo? Myslím si, že to byl den přinejmenším obohacující.

Musím se přiznat, že obdivuji neustále rodiny s dětmi, protože vnímám velmi hluboce krásu i náročnost tohoto povolání. Vychovat děti v dnešní společnosti, dát jim hmotné, duševní i duchovní zázemí není jednoduché. Jednoznačně je důležité spojit síly a společně se zamýšlet nad tím, jakým způsobem Evangelium proniká do našich rodin, a zda opravdu láska k Bohu a bližnímu motivuje naše konání v oblasti manželské lásky a výchově dětí.

Jedním z důležitých pastoračních úkolů naší farnosti je péče o rodiny. Ale o jaké rodiny? Jenom o ty, které pravidelně navštěvují nedělní bohoslužby nebo chceme myslet i na ostatní? Asi každý z nás je napojen na síť dalších rodin ve svém okolí a vidíme, kolik problémů a těžkostí prožívají. Máme sílu jim pomoci? Navíc zde ve farnosti je také mnoho rodin, které přicestovaly za prací a zde neznají nikoho. Během příprav ke svátosti křtu a svátosti manželství se setkáváme ročně se stovkou rodin, které neznají život církve a jejich jediný kontakt s námi je občas na nedělních bohoslužbách.

Mše svatá je ale vyvrcholením společného života a ne jedinou aktivitou věřícího. Z tohoto důvodu si myslím, že v srdci každého křesťana se stále ozývá ona otázka, která bývá inspirována Duchem svatým: „Co můžu udělat pro svoji rodinu, pro své děti, pro bližní, pro jiné rodiny, které se nacházejí v bolestné situaci nepochopení...“

V pardubické farnosti je ohromný potenciál dětí, mládeže, mladých rodin, i rodin ve zralém věku, i spoustu jednotlivců, kteří dokážou něco pro druhé udělat, a také to dělají. Myslím si, že je třeba vytáhnout skryté talenty a nabídnout je. Písmo říká: „Radostného dárce miluje Bůh“. Budu velice rád, když mi dáte vědět, jakým způsobem můžeme obohatit naši společnou pastorační činnost.

Následující dva příspěvky a fotografie vám mo-

hou pomoci dokreslit atmosféru sobotního dne rodin a dětí naší pardubické farnosti.

S Díky všem organizátorům, především mládeži

P. Vladislav

g g g OHLASY ÚČASTNÍKŮ

Sešli jsme se krátce po deváté u kaple. Před ní bylo živo a dokonce v indiánském duchu. Těch „krotitelů dětí“ tam bylo skoro tolik, co samotných dětí, o které se během dopoledne měli starat. V kapli, kde už začínala přednáška Mgr. Ladislava Lencze o etické výchově, bylo zato posluchačů poskromnu.

Přednášející hned zkraje zmínil nebezpečí dnešní generace, že otcové se snaží uživit rodinu a už jim nezbude čas na to, aby trávili čas se svými dětmi a povídali si s nimi. Po chvíli zajímavého vyprávění nás vyzval, abychom si my, manželé našli v sále nějaký koutek, kde bychom si chvíli popovídali vzájemně o svých dobrých a špatných vlastnostech. A ejhle! To asi nebyl moc dobře zvolený krok, moc partnerů jsme tam my ženy neměly. Měl by to ale spíše být důvod k radosti, protože kde jinde by byli, než se svými dětmi.

Těm menším by se totiž i přes to množství příjemných tet stýskalo, a tak se výchovné role ujali tatínkové. Kdo vyhrál v „kalču“ nevím, ale děti vypadaly spokojeně. Po přestávce na kávu a koláče jsme se vrátili do kaple a dorazili i další „opozdilci“ s dětmi. Ti nejmenší se hned pustili do diskuse

s přednášejícím a překřikovali se vzájemně. Mgr. Lencz to zvládal s obdivuhodným klidem. Přesto, že mu bude brzy osmdesát, oplývá neskutečným elánem a mladostí ducha. Pokračoval radami, jak se stát sám úplnou osobností a jak ji vychovat ze svých dětí. Jelikož má sám bohaté zkušenosti s etickou výchovou nejen jako školitel vychovatelů, ale i jako otec tří dětí, podělil se s námi o celou řadu svých cenných zkušeností.

Abychom příliš netrpěli výčitkami, co všechno jsme ve výchově zanedbali a zkazili, uklidnil nás na závěr své přednášky, že Bůh stvořil děti s velkou odolností vůči výchovným chybám jejich rodičů. Když se blížila doba oběda, vrátily se nám naše děti, s plnými rukama sladkých odměn, které dostaly za kreslení a modelování. Po obědě jsme se už v mnohem větším počtu sešli opět v kapli, kam za námi dorazil i kouzelník. Viděli jsme, jak karty dělají kotrmelce, jak se kouzlí bankovky, (ty ale pan kouzelník poctivě schoval, aby je odevzdal své ženě). V plném počtu jsme setrvali i na mši svaté. Po ní byl na původním programu oheň s opékáním buřtů, ale kvůli mokrému počasí se podvečerní volný program přesunul do baru. Kromě buřtů a piva byl i dort s kávou a spousta prostoru na popovídání pro toho, komu zrovna nepadaly děti ze schodů, co vedou nahoru k ping pongu, kde bylo zajímavě zase pro ty mladší.

Jana N.

YYY

V sobotu ráno jsme vyrazili v počtu čtyři bledé tváře a dva indiáni na Setkání rodin. Před Salesiánským střediskem se to indiány jen hemžilo, a tak jsme výborně zapadli. Naše dvě malé bledé tváře nás opustily a s nadšením se vydaly s Apači po indiánské stezce vstříc dobrodružství. Vždyť s krásnými indiánkami a urostlými indiány se to šlape! (A věřte, která indiánská maminka touží po lépe stráveném dni, než přišíváním záclonových třásní na tažkovu košili a své všední kalhoty, jen aby ti její indiáni měli co na sebe.)

A nyní nastal ten kýžený okamžik, kdy jsme my mamky a tažkové (konečně!) složili ruce do klína a chvíli nemuseli dělat nic jiného, než poslouchat. A to se to poslouchalo! Každý z nás rodičů totiž určitě občas zapochybuje nad výchovou svých ratolestí a touží slyšet radu, povzbuzení nebo alespoň stejný povzdech. A když slyšíte, že takhle stejně se kdysi „potácel“ i spoluzakladatel Etické výchovy, říkáte si: „Tak tady jsem správně!“ A „kdo hledá, nachází“.

Také my jsme našli. Nikoli „recept“, ale cestu. Způsob, kterým pěstovat vztahy, a tím i lásku ke svým bližním (a to nejen v rodině). Rada Mgr. Lencze – pravidelně uvolňovat rodinnou atmosfé-

ru otevřeným vyjádřením toho, co se mi na partnerovi líbí a co ne – nás tolik inspirovala, že jsme v neděli vstávali už v pět ráno a zatímco indiáni spali, vše krásně probrali. A věřte, zvládli jsme to i bez tomahavku. Také ujištění přednášejícího, že děti „snesou“ poměrně dost výchovných chyb, které pak „Nebe“ napraví, nás docela uklidnilo.

Nebyla to však jen přednáška, co nás zasáhlo, jako šíp. Vidět totiž všechny ty „mládežníky“, s jakou láskou pečují o naše ratolesti, s jakým nadšením vaří, uklízejí, umývají nádobí (přestože doma si po sobě neuklidí ani talíř ze stolu) a do slova rozmazlují nás dospěláky, nás opravdu dojalo.

Když se pak slunko klonilo k západu, posílení hlubokou bohoslužbou těch, kteří nikdy nezklamou, šamanovým vystoupením a rozcvičkou ve stolním tenise (někteří i špekáčky), vraceli jsme se domů. Jak krásné pak bylo nedělní ráno, když se i náš nejmenší Štěpán těšil do kostela, kde teď má tolik nových kamarádů.

A tak velký dík patří všem, kteří zorganizovali a umožnili toto setkání a pomohli nám rodičům posunout se zase o krůček ve snaze nevychovat bezcitné Šošony, ale šlechetné Apače.

Zdražiláci

P.S. Pokud toužíte po krásném společenství i během týdne, zkuste třeba čtvrtěční večerní bohoslužbu. Málo kde asi prožijete tak vřelé Pozdravení pokoje, kdy kněz s jáhnem obejdou všechny přítomné v kostele. Už se těšíme, co si na nás „vymyslí“ příště.

1. SV. PŘIJÍMÁNÍ

V neděli 12. června prožila naše farnost krásnou slavnost. Poprvé k svatému přijímání přistoupilo 22 dětí. K nim se přidala paní Alena, maminka jednoho z chlapců, který byl také u prvního svatého přijímání.

Na tuto chvíli se děti připravovaly pět měsíců pod vedením katechetek Ilony Fibichové a Ireny Zbrojové. V sobotu po malé scénce o návratu marnotratného syna, kterou si děti připravily, přistoupily poprvé ke svátosti smíření u P. Vladislava Brokeše a P. Jindřicha Čápa.

Samotná slavnost začala v klášterním kostele slavnostním průvodem dětí, ministrantů, jáhnů Petra Šabaky a Karla Kylara a kněží P. Vladislava Brokeše a P. Antonína Krasuckého (který byl před 15 lety kaplanem v Pardubicích). Nádhernou atmosféru pomohla vytvořit schola vedená Martinem Beranem. Celou slavnost doprovázeli zpěváci svým zpěvem i hrou na různé hudební nástroje.

Po mši svaté následovalo malé pohoštění, které pomohla zorganizovat mládež ze sezemické farnosti během bohoslužby hned vedle kostela. Maminky dětí přinesly různé dobroty, a tak se všichni po té chvíli prožité radosti mohli společně sejít, pohovořit o svých dojmech a dát si i něco dobrého.

Jako rodiče jednoho z dětí, které k 1. svatému přijímání přistoupilo, jsme mohli tuto radost prožít osobně. Chtěli bychom jménem

rodičů všech dětí poděkovat Ireně Zbrojové, Ilonce Fibichové i otci Vladislavovi za péči, kterou našim dětem věnovali. Dík patří také všem, kteří se podíleli jakýmkoli způsobem na této slavnostní mši svaté.

Pavla a Václav Pecnovi

BOLÍVIE

V neděli 22. května jsme odpoledne navštívili povídání o Bolívii, které se konalo ve farním sále. I když bylo krásné slunné počasí, nedali jsme se zlákat ani pobyt u vody ani žádným výletem do přírody, ale přišli jsme, abychom se dozvěděli něco nového o Bolívii. Proč zrovna Bolívie? Jak jistě všichni víte, v Bolívii se narodila paní Zaida Karaba. Chtěla se s námi chtěla rozdělit o pár vzpomínek na svoji rodnou vlast, kterou v letošním roce navštívila téměř po třinácti letech i se svým synem Viktorem.

Hned při vstupu do farního sálu na nás dýchl úplně jiný svět, než ten, ve kterém žijeme. Kolem dokola byly na stolech rozrovnány různé obrázky ze všech koutů této krásné země, ale i také předměty symbolizující tuto zemi. Na první pohled mě zaujala maska z karnevalu, která byla překrásná. Přednášku měl připravenou pan Karaba, kterému asistovala celá rodina. Na začátku nás seznámil se zeměpisným popisem, který byl doplněn

spoustou obrázků. Tak jenom pro ilustraci: Bolívie je tak veliká, jako Francie a Španělsko dohromady a žije tam jen asi deset milionů obyvatel. Nejvyšší bod je 6 300 m n.m., nejnižší bod je 43 m n.m., a proto se dá z hlavního města během jednoho dne navštívit sjezdovku s ledovcem a nebo deštný prales. Po takto poutavém vyprávění byly promítnuty fotografie z cesty po Bolívii a puštěn film, který nám přiblížil průběh karnevalu. Karneval trvá čtyři dny a probíhá v městě Oruro. Je zařazen do světového kulturního dědictví UNESCO.

Po promítnutí filmu se rozpoutala velice zajímavá debata, při které jsme se ptali na různé detaily z života v Bolívii. Na závěr jsme si mohli poslechnout jejich národní písně. Některé z nás tento rytmus vzal za srdce, a proto přišel na řadu i tanec.

Za velice krásné a pěkně připravené odpoledne děkují celé rodině Karabové

Tomáš a Blanka

SALESIÁNSKÉ STŘEDISKO

Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže
Zborovské nám. 2018, 530 02 Pardubice
Tel: +420 608 554 447, E- mail: sasm@pardubice.sdb.cz

Nevíš co dělat na konci prázdnin? Jestliže nemáš připravený žádný program, tak přijď mezi nás na:

PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

Pořadatel: Salesiánské středisko mládeže (Mgr. Jindřich Čáp)

Místo konání: Zborovské nám. 2018, 530 02 Pardubice

Datum konání: Od 22.srpna do 27.srpna (včetně) 2005

Věk: Pro děti od 7 do 13 let

Cena tábora: 600,- Kč (včetně oběda a svačiny)

Program: Příměstský tábor je určen pro děti, jejichž rodiče pracují, a které neví jak využít volný čas na konci prázdnin. Děti se zúčastňují celodenního programu pod dohledem animátorů, po jehož ukončení se opět vrací do svých rodin. Každý den má svůj specifický program (soutěže, hry, ruční práce, turnaje, výlety). Podmínkou je zúčastnit se všech dnů příměstského tábora.

Rámcový program:

7,30	setkání animátorů na středisku
8,00	přivítání dětí
8,30	zahájení dne; téma, vyprávění, scénka
8,45 – 10,45	hry týkající se tématu dne
11,00 – 12,00	tvoření výrobků důležitých ke hrám
12,15 – 13,00	oběd
13,00 – 14,20	okruh dovednosti, zručnosti, objevování vlastních schopností
14,20 – 14,30	svačina
14,30 – 16,40	hry, turnaje, soutěže
16,50 – 17,00	hodnocení
17,00	ukončení dne

Podrobnější informace o Příměstském táboře a také přihlášku lze získat v Salesiánském středisku
Přihlášku je třeba poslat nebo osobně přinést na Salesiánské středisko mládeže do 31.července 2005

-----přihláška na příměstský tábor – zde ostříhnět-----"

Přihlašuji syna/dceru, narozeného/nou

bydliště

na příměstský tábor ve dnech od 22.-27. srpna 2005.

Záliby a zájmy dítěte

Zdravotní stav dítěte.....

Podpis rodičů.....telefonní kontakt

Cena tábora: 600,- Kč

Placeno:

LITURGIE

BOHOSLUŽBA OBĚTI

Příprava oltáře a darů

Bohoslužba oběti začíná ritem přípravy darů, dříve nazývané offertorium. Úvod do misálu říká: Je vhodné, aby spoluúčast věřících byla vyjádřena přinášením chleba a vína k slavení eucharistie nebo i jiných darů ve prospěch kostela a chudých.

Dary jsou symbolickým vyjádřením celého shromáždění, které se sjednocuje se s Kristovou obětí.

Dvě modlitby doprovázející gesto kněze, který pokládá na připravený oltář chléb a víno, jsou vzaty z Didaché. Ritus mytí rukou je tradicí misálu Pia V. (od 16. stol.) a výzva kněze „*modleme se, bratři, aby se má i vaše oběť zalíbila Bohu Otci všemohoucímu*“ je z 8. stol.

Eucharistické modlitby

Eucharistická modlitba není pouhou modlitbou, pouhou „obětí chvály“, ale je to aktualizace skutečnosti: Kristovy velikonoční oběti. V užívání jsou různé termíny pro eucharistickou modlitbu: „anafora“ (přinést k obětování), „canon“ - kánon nebo „prex“ - modlitba.

Římská liturgie znala pouze jedinou eucharistickou modlitbu, tzv. římský kánon, text, který byl formulován mezi koncem 4. až 7. stol a od pontifikátu Řehoře Velikého (+ 604) se už neměnil. Během liturgické reformy II. vatikánského koncilu, kdy koncilní otcové byli konfrontováni s bohatostí antických anafor, rozhodl se papež Pavel VI., aby byly vytvořeny další eucharistické modlitby pro římský ritus.

Lid se účastní jednak tím, že se s vírou a vnitřně se připojuje ke slovům a gestům kněze, jako i předepsanými aklamacemi *Svatý, Tajemství víry* a závěrečné *Amen*.

Preface

Dialogem před prefací začíná vlastní eucharistická modlitba. Tento dialog celebranta se shromážděním je velmi starobylý. Preface je důležitou součástí liturgie, protože jestliže eucharistie církve je napodobováním úkonu Krista a poslušností jeho přikázání, pak preface napodobuje úkon Krista, který vzdává díky. Smyslem této modlitby je spojení celého shromáždění věřících s Kristem ve vyznávání velikých činů Božích. Lid děkuje ústy celebranta a odpovídá chvalozpěvem *Svatý*.

Vývoj preface je velmi dlouhý. Navazuje na židovské modlitby. Jednu nalezneme v Didaché. V době rozkvětu liturgické spirituality (4. - 8. stol.) se můžeme setkat s mnohostí různých prefací. Toto dědictví bylo do liturgie zařazeno znovu po

II. vatikánském koncilu.

Sanctus

Zpěv *Svatý* vchází do římské liturgie v polovině 5. stol. z antiošské liturgie. Můžeme se dopátrat dvou biblických kořenů: První je Iz 6, 1-3: Druhý text týkající se části nazvané *Benedictus* Žl 118, 26 a Mt 21, 8-9.

Sabaoth je možné přeložit, jako „Pán zástupů“. Zástupy je obrat pro církve vítěznou a všechny andělské kůry. *Sláva* je viditelnou manifestací Božího majestátu. *Hosana* je pořečtené hebrejské zvolání, které bychom mohli překládat jako „zachovej“ nebo „ať žije“. Volání se vztahovalo na Boha, který měl dát šťastný prospěch.

Církevní otcové vnímali liturgii jako nebeskou, protože pravý chrám je v nebi. Oltář obklopují andělé. Jejich úkolem je také zpívat chvalozpěv. My se k jejich chválám připojujeme. *Svatý* si můžeme rozdělit do následujícího schématu: Jako klanění, okouzlení, zvolání, požehnání a konečného zvolání.

Epikléze

Epikléze je slovo řeckého původu a znamená „svolávat“. Přesně řečeno je to prosba, aby Bůh poslal svého Ducha, který promění chléb a víno v Tělo a Krev Pána Ježíše. V eucharistické modlitbě jsou přítomny dvě. První je pronášena nad dary (tzv. posvěčující) a druhá je určena těm, kdo budou posvátné dary přijímat, aby je Duch sjednotil. Gesto, které doprovází slova první epikléze je vtažení ruky.

Zpráva o ustanovení a proměnění

Právě těmito slovy a úkony Kristovými se koná oběť, kterou Kristus ustanovil při poslední večeři, když obětoval své tělo a krev pod způsoby chleba a vína, dal je apoštolům k jídlu a pití, a dal jim příkaz, aby nepřetržitě slavili toto tajemství.

Nacházíme čtyři novozákonní texty o ustanovení eucharistie: 1 Kor 11, 23-26; Lk 22, 15-20; Mk 14, 22-25; Mt 26, 26-29. A k nim se přidává ještě Jan 6, 51-57; Lk 24, 13-35; 1 Kor 10, 14-22 pro svou tematicnost.

Proměnění bychom neměli chápat jako chemickou proměnu, ale jako metafyzickou. Mění se totiž podstata materie, ne akcidenty. Samozřejmě platí, že i akcidenty ovlivňují reálnou přítomnost (například pokud proměněné víno zoctovátí, již se nejedná o Krev Páně).

(Pokračování na str. 7)

LITURGIE

(Pokračování ze str. 6)

Anamnéze

Reforma II. vatikánského koncilu zavedla odpověď lidu na anamnesi. Známe ji jako *Vyznání víry*. Jedná se o velmi citlivou invokaci. Měla by vyvěrat ze srdce, protože je přítomna v samém středu slavní Božích tajemství. Uvádí nás do Boží reality. Pokud je možné zpívat tuto aklamaci, měla by být zpívána.

Podání oběti

Při slavení této památky církev, a to především ta, která je tu teď shromážděna, obětuje v Duchu Svatém neposkvrněnou oběť Otcí; církev usiluje dosáhnout toho, aby se věřící učili obětovat nejen neposkvrněnou oběť, ale i sebe samy, aby byli den ze dne Kristem prostředníkem vedeni k sjednocení s Bohem a mezi sebou, aby tak Bůh byl všechno ve všech.

Prosby

Jimi se vyjadřuje, že eucharistie se slaví ve společenství s celou církví jak nebeskou tak pozemskou a že se přináší oběť jak za ni tak za všechny její členy, živé i mrtvé, kteří jsou povoláni k účasti na vykolení a spasení získaném Kristovým tělem a krví. Prosby jsou uspořádány pyramidálně. Společným tématem proseb je Církev a spása.

Závěrečná doxologie

Jí se vyjadřuje oslava Boží. Je pro všechny eucharistické modlitby stejná. Lid vstojně odpovídá zvoláním *Amen*. Toto *Amen* by mělo být slavnostnějšího rázu, protože jím se celé shromáždění připojuje k předsedajícímu a k tajemství, které právě zpřítomnil na oltáři. Závěrečné *Amen* je jakoby pečetí eucharistické slavnosti, která je, jak vyplývá z její definice, je svátostí jednoty církve. Je vhodné, aby *Amen* bylo zpíváno.

OBŘAD PŘIJÍMÁNÍ

Modlitba Páně

V Ježíšových ústech zaznívá slovo „otec“ mnohokrát. Jen v Novém zákoně napočítáme do sto sedmdesáti. Srdcem modlitby je samotné oslovení: „Otcě náš.“

Již od doby církevních otců, byla tato modlitba označována jako *Oratio dominica*, neboli

Modlitba Páně. Je první částí obřadů přijímání (od 4. stol.).

Do mešní liturgie patří nejspíše pro slova „*chléb náš vezdejší*“ a „*odpusť nám naše viny*“. Odpuštění a smíření s Bohem a ostatními věřícími je bezpodmínečná podmínka pro účast na eucharistickém stole.

Dějiny *embolismu* sahají do doby Řehoře Velikého. Závěrečná doxologie má svůj původ v Didaché. *Embolismus*, rozvíjející poslední prosbu modlitby Páně, vyprošuje, aby celé společenství věřících bylo zbaveno moci zla. Je možný i zpěv této modlitby, ale za předpokladu jednoduchého nápěvu.

Pozdravení pokoje

Pozdravením pokoje církev vyprošuje pokoj a jednotu pro sebe a pro celou lidskou rodinu, a věřící tak vyjadřují církevní společenství a vzájemnou lásku, dříve než přijmou svátost.

Během pontifikátu Řehoře Velikého, kdy byl zaveden zvyk recitovat Otče náš po eucharistické modlitbě, je pozdravení pokoje gestem navazujícím na slova „*jako i my odpouštíme našim viníkům*“ a připravujícím přijímání.

Hebrejské „šalom“ - pokoj vyjadřuje souhrn veškerého blaha. Pokoj je darem Božím. Vlastně jeden druhém předáváme tento Boží dar. Je to gesto hlubokého společenství s Kristem a jednoty Božích dětí shromážděných kolem jednoho stolu.

Beránku Boží a lámání chleba

Zpěv *Beránku Boží* doprovází lámání chleba. Má kromě přípravného charakteru i svůj symbolický význam. Můžeme říci, že je to samotný Kristus, kdo v tomto okamžiku láme chléb pro svou církev. Obřad má být vykonán s velkou úctou, má být krátký. Nemá se mu však věnovat přehnaný význam.

Označení Krista jako Beránka Božího má svůj biblický kořen (Iz 53, 7; Jan 1, 29.36; Zj 19).

Zpěv *Beránku Boží* má charakter litanie. Na přelomu 10.-11. stol. se poslední invokace změnila na „*daruj nám pokoj*“.

Když kněz rozláme chléb vpustí část hostie do kalicha. Naznačuje se tím jednotu těla a krve Páně v díle spásy. Lid v usebrání vyznává vlastní nehodnost přijmout tak vznešený dar.

(Pokračování na str. 8)

(Pokračování ze str. 7)

Přijímání

Když kněz přijímá svátostný pokrm, začíná se zpívat zpěv k přijímání, který doprovází věřící na jejich cestě vstříc Kristu.

Zvyk, že věřící přijímají pouze pod jednou způsobou, sahá do 12. stol. Příčin bylo mnoho, například motivy řádu praktického (hygienické důvody, velká shromáždění, rozvleklost obřadu) či řádu teologického (problémy spojené s reálnou přítomností). Od 15. stol. věřící přijímají výhradně Tělo Kristovo. A Kostnický koncil (1415) zakazuje kněžím pod trestem exkomunikace udělovat věřícím přijímání pod obojí způsobou. Tridentský koncil stanovuje doktrinní principy, které mají regulovat tuto otázku a zanechávají kompetenci udílet pod obojí papežské autoritě. Reforma II. vatikánského koncilu znovu umožnila věřícím přistupovat ke kalichu.

Je samozřejmě nejlepší, aby všichni, kdo se účastní slavení mše svaté a splňují potřebné podmínky, v ní přistoupili k svatému přijímání. Podle partikulárního práva není třeba žehnat se křížem těsně před svatým přijímáním, ani zno- v u poklekat při odchodu.

Když kněz dokončí rozdělení svatého přijímání posadí se a celé shromáždění setrvá v chvíli posvátného ticha nebo může zazpívat žalm nebo jinou píseň chvály nebo hymnus. Obřad končí modlitbou předsedajícího. Je to modlitba díkůvzdání za obdržené dary.

Zpěv k přijímání

Zpěv k přijímání patří do skupiny procesuálních zpěvů. Dosvědčují ho prameny již ze 3. stol. Ve 4. stol. se nachází ve formě responsoriálního zpěvu. Ať už na východě, tak i na západě je předmětem mnohých svědeckvých užívání žalmu 34 (33).

Posláním zpěvu k přijímání je **vyjádřit jednotou hlasů duchovní jednotu** přijímajících, ukázat **radost srdce** a zdůraznit „**charakter společenství**“ **průvodu** přistupujících k přijetí Těla Páně. Zpěv pokračuje během přijímání věřících. Věřící by neměli zarytě mlčet, ale měli by zpívat zpěv radosti z daru, který se nabízí a který přijímají. Posvátné ticho a usebrání je společné.

Závěrečné obřady

K závěrečným obřadům patří:

a) Krátká oznámení, je-li to potřeba.

b) Pozdravení a požehnání kněze, které je o některých dnech a při některých příležitostech obohaceno a vyjádřeno žehnacím modlitbou nebo jiným slavnostnějším textem. Kněžské požehnání na konci mše je otázkou pozdějšího vývoje (určitě ne před 12. stoletím). V římském ritu bylo požehnání lidu rezervováno na dlouhý čas pouze biskupovi.

c) Propuštění lidu jáhnem nebo knězem, aby se každý vrátil k svému dílu, chválil Boha a dobrořečil mu.

d) Políbení oltáře knězem a jáhnem; potom kněz, jáhen a ostatní příslušující hlubokou úklonou pozdraví oltář.

Kněz poté co políbí oltář, odchází z presbytáře. První a poslední úkony eucharistické slavnosti se odehrávají kolem oltáře; jsou to úkony beze slov, úkony úcty. Políbení oltáře předchází pozdrav věřících a následuje po jejich propuštění. Kněz se obrací především a na konci všeho ne ke shromážděnému lidu, ale k oltáři. Proto je oltář uctíván jako centrum eucharistického shromáždění a eucharistického úkonu.

Postoje

Mnoho lidí se ptá, jaké jsou postoje při bohoslužbě oběti. Všichni asi vnímáme mši svatou jako velmi dynamickou událost a postoj těla nemůže stát stranou. Navíc všichni vnímáme, že liturgie není náboženským úkonem jednotlivce, ale celého společenství. Je proto dobré se dohodnout a sjednotit. Vždyť to je přáním našeho Pána Ježíše.

—
Vezměme si nyní ještě jednou před oči průběh bohoslužby oběti. Ta začíná přípravou oltáře a přinášením darů. V Pardubicích se drží velmi pěkný zvyk stát při přinášení darů, aby se tak vyjádřila sounáležitost s

těmi, kdo dary přinášejí. Když kněz dary přijme, všichni se posadí.

Kněz spolu s jáhny, jsou-li přítomni, připraví dary a kněz vybědne lid k modlitbě slovy: „*Modleme se, bratři, aby se má i vaše oběť zalíbila Bohu Otci všemohoucímu*“. Lid odpovídá: „*Ať ji přijme ke své slávě a ke spáse světa*.“ Po této odpovědi všichni povstávají, aby se tak připojili k Modlitbě nad dary. Tato modlitba patří mezi Vstupní modlitbu a Modlitbu po přijímání. A protože během těchto modliteb stojíme, budeme stát i při Modlitbě nad dary.

Vstupním dialogem k prefaci vstupujeme do

(Pokračování na str. 9)

LITURGIE

(Pokračování ze str. 8)

eucharistické modlitby. A protože se jedná především o díkůvzdání, všichni stojí.

Stojíme až do epiléze (svolávání Ducha svatého). Když kněz vztáhne ruce nad dary, aby tak podtrhl svá slova, všichni poklekáme, abychom ještě více vyjádřili svou malost, když asistujeme u tak velkého tajemství, jakým eucharistie bezesporu je.

Když tedy sestupujeme do srdce tak velkého zázraku, nezbyvá nám než „skočit do řeči“ Kristu ve zvolání *Tajemství víry*. A protože toto zvolání má charakter vyznání víry v živého Krista, přítomného mezi námi, stojíme. Kdy tedy vstát? Spolu s knězem, který pokleká po pozdvihování kalicha. V tomto případě je také pomůckou sledovat jáhny a ministranty.

Po Tajemství víry kněz pokračuje. Ve druhé eucharistické modlitbě kněz mimo jiného říká: „*Proto konáme, Otče, památku smrti a vzkříšení tvého Syna (...) a vzdáváme ti díky za to, že smíme stát před tebou a můžem ti sloužit.*“ A když předsedající vyznává před Bohem, že před ním stojíme, měl by tomu odpovídat i náš postoj. Základní postoj křesťana při liturgii je stání.

Při zpěvu Beránku Boží budeme stát. Postoj při Beránku Boží je inspirován knihou Zjevení, kde čteme: „*Ti, kteří zvítězili nad dravou šelmou (...) stáli na tom jiskřicím moři, měli Boží loutny a zpívali píseň Božího služebníka Mojžíše a píseň Beránkovu*“ (Zj 15, 2-3). Stání je postojem těch,

kteří očekávají konečný příchod Krista na konci věků. Je to postoj křesťanů, kteří se setkali se vzkříšeným Kristem.

První přijímá kněz, potom ministranti. Pokud tato chvíle trvá delší dobu, je možné se posadit. Po přijímání buď klečíme nebo spíš sedíme. Tak se učíme rozjímat spolu s tím, koho jsme přijali. Kdo sedí, naslouchá. Nasloucháme tomu, kdo sestupuje do našeho nitra.

Když kněz vyzve k modlitbě, vstáváme, protože vzdáváme díky. Pokud se udílí slavnostní požehnání uvozené výzvou jáhna „*skloňte se před Bohem a přijměte požehnání*“, nepoklekáme, ale jak jsme vyzváni, ukloníme se.

Protože eucharistie je „*školou společenství*“, jak napsal papež Jan Pavel II., měli bychom mít jeden na druhého ohled. „*Milosrdenství chci a ne obět*“, praví Pán. A tak všichni ti, kteří nemohou například ze zdravotních nebo z jiných osobních důvodů stát nebo klečat, ať zachovávají postoj takový, jaká jim na jejich zdravotním stavu nepřitěžuje. Společenství církve má ve velké úctě jejich úsilí účastnit se slavení mše svaté.

Nakonec přijměte jednu myšlenku sv. Augustina, který říká: „*Ve věcech podstatných jednota, ve věcech nepodstatných svoboda, ale ve všech láska!*“

Tyto změny budou v platnosti od 13. neděle v mezidobí (tedy příští týden).

Biskup Josef a Petr Šabaka

CHARITA - MISIE

BÝVALÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA V TŘEBOSICÍCH OŽIVÁ

Oblastní charita Pardubice zahájila svoji činnost v bývalé Základní škole v Třebosicích. Vzniká zde víceúčelové charitní zařízení zaměřené na pomoc občanům v tíživé sociální situaci v mikroregionu „Za letištěm“. V rámci projektu pomoci obtížně zaměstnatelným občanům zde nyní zaměstnáváme 4 pracovníky spadající do této kategorie. V současnosti jsou prováděny práce na opravě školy, jako je nátěr oken, vyspravení vnitřních omítek, malování a různé údržbářské práce. Od července tohoto roku nabídne Charita některé vnitřní prostory k užívání veřejnosti. Jedná se o tělocvičnu a společenskou místnost, kde mohou být pořádány různé společenské a sportovní akce.

Byli bychom rádi, kdyby tyto prostory využívali také občané z pardubických farností. Domníváme se, že pro různé skupiny farních společenství, skautů, seniorů apod. jsou tyto prostory ideální. Jako příklad lze uvést: rodiče ve společenské místnosti mají setkání, děti si hrají v tělocvičně. Pro ty, kteří Třebosice neznají, uvádíme, že se jsou cca 6 km od Pardubic a škola se nachází na překrásné návsi vedle kostela. Případní zájemci o akce ve škole si musí prostory objednat na telefonním čísle Charity 466 33 50 26. Po předchozí domluvě je možné si prostory kdykoliv prohlédnout.

Za Oblastní charitu Pardubice K. Tajovský

RŮZNÉ

O KONCI

Mezi námi chodí lidé, kteří jsou nositeli krásné ctosti - umí ve správný čas a správným způsobem končit.

Všimla si toho i lidová moudrost, která říká, že „konec je korunou díla“, nebo „konec dílo chválí“.

Konec je tečkou za větou. Ne každý, kdo se ptá položí na konec věty otazník a někdo místo teček s oblibou používá vykřičníky.

Konec je posledním tónem. Tónem, který zní nejdéle z celé skladby. Lidé si ho odnášejí z koncertní síně do svých všedních dní.

Před posledním tónem našich setkání často stojíme bezradně, protože rozloučit se je právě umění konce. Mnoho lidí přeci říká, že se nerado loučí.

Jsou tací, kteří stojí beze slova, a protože nevědí, co říci, pláč. Nebo utečou bez rozloučení.

Jsou jiní, kteří v posledních okamžicích naleznou odvahu řešit podstatné a nejdůležitější otázky. A tak chrlí páte přes deváté, až se člověk ptá, co spolu celou dobu dělali.

Nejkrásnější konec, a v tom vidím ono umění končit, je takový, který dodává naději na pokračování.

Napadly mne tři příklady.

Na závěr spisu Cicerona O řečníkovi čteme: „Vyložil jsem, co jsem mohl, ne jak jsem si přál, nýbrž jak mne nutil krátce vymezený čas; neboť platí zásada upravit věc podle času, když nemůžeš uvést více, i kdyby sis přál“ (19/228).

Druhý příklad jsem si vypůjčil od svatého Augustina. Ten v závěru svého díla O Trojici píše: „Nenalezl jsem to, co jsem hledal, ale našel jsem místo, kde hledat.“

Třetí příklad nalezneme v úplném závěru Bible. V knize Zjevení, která popisuje konec světa, respektive vyvrcholení, naplnění stvořených skutečností: „Ten, od něhož je to svědectví, praví: Ano, přijdu brzo. Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22, 20)

Konec je prstem, který ukazuje a ohodnocuje celé dílo či setkání. Učme se umění konce, učme se přivádět svá díla či setkání k dobrému konci. Vždyť „konec dobrý, všechno dobré“.

Petr Šabaka

PLAMÍNEK

Hořící svíčka ve tmě. Malý plamínek mihotající se, když na něj dýchnu. Malý plamínek, do kterého hledím. Jeho světlo mě celou pohltí, nevnímám nic než plamínek jasné záře, který vniká do mého srdce. A tam hoří. Hoří pro mé přátele. Hoří pro každého, kdo se se mnou setká. Hoří stále víc a je z něho mnoho světla.

Plamínek svíčky osvětluje několik skloněných hlav. Sedíme mlčky okolo stolu a cítíme, že přicházíš mezi nás. Naše srdce Tě s radostí vítají a každé prosí: Zůstaň, Pane. A Ty se usmíváš, bereš je do náruče a ukrýváš do své lásky. Ptáš se: Miluješ mě? A já odpovídám: Ano, Pane, Ty víš, že Tě miluji.

Jana Seidlová

PŘÍPRAVA KE SVÁTOSTI KŘTU DOSPĚLÝCH

Od poloviny září tohoto roku chceme zahájit intenzivní přípravu ke svátosti křtu pro dospělé. Již v této chvíli máme asi 8 zájemců a z tohoto důvodu vás chceme poprosit, abyste o této možnosti informovali ve vašem okolí.

ŇŇŇ

PŘÍPRAVA KE SVÁTOSTI BIŘMOVÁNÍ

Po loňské přípravě ke svátosti biřmování jsme dospěli, že by bylo vhodné v pardubické farnosti dělat přípravu k této svátosti každé dva roky. Zveme všechny, kteří by se chtěli od září připravovat ke svátosti biřmování, aby se přihlásili na farním úřadě nebo přímo ke mně.

P. Vladislav Brokeš

Kontakt: marijano@volny.cz, tel: 731 402 221

KLÁŠTERNÍ SCHOLA UZAVÍRÁ DALŠÍ SEZÓNU

Nadešel červen, měsíc, který s sebou přináší neklamnou vidinu léta a dlouho očekávaný čas prázdnin a dovolených. Zároveň přichází období loučení – ať už se studiem či s právě uplynulým školním rokem. A při takovém loučení není od věci se zastavit, zavzpomínat a trochu bilancovat.

Pro mě je již třetím rokem tento čas období, kdy se uzavírá další „sezóna“ činnosti klášterní scholy, která hudebně doprovází každou neděli v 10 hodin dětské mše svaté v kostele Zvěstování P. Marie. Jako člověk, který má scholu na starosti, považuji za vhodné a správné se ohlédnout a zhodnotit ono desetiměsíční období společné práce.

Přiznám se, že právě tento rok jsem ve schole vnímal asi nejintenzivněji. Byla to doba naplněná spoustou zážitků – hudebních, tvůrčích a (za což jsem obzvláště rád) veskrze osobních. A nutno podotknout, že drtivě převažovaly zážitky pozitivní. Chtěl bych na tomto místě, velmi upřímně a s velkou vděčností vyjádřit díky všem těm, kteří se o tyto zážitky přičinili.

V první řadě je mé „DÍKY“ adresováno aktivním členům scholy. Věřte, že se mi s Vámi dobře spolupracuje a jsem rád za každého z Vás, kdo chcete investovat čas a energii do společného díla. Bez Vás by toto nebylo možné a hlavně: bez Vás by schola nebyla tím, čím je. Děkuji především těm, kteří chodí pravidelně (zvláště maturantům, kteří dokázali scholu skloubit i se studiem), ale nesmím opomenout ani lidi, kteří nám výrazně pomohli v organizačně náročnějších akcích (a někdy i scholu při mši zastoupili). Tato pomoc byla skutečně potřebná a já si jí moc vážím.

Dál bych chtěl poděkovat našim duchovním – otci Vládovi za vnitřní vedení, „otcovskou“ trpělivost a lidský přístup a jáhnovi Petrovi za odborné rady a péči o naše kytaristy. Oba se snaží svými podnětnými nápady udržovat tvůrčí atmosféru a tím i posouvat laťku kvality stále výš.

A v poslední řadě nemůžu opomenout ani Vás, rodičové, děti a vůbec všichni, se kterými se na dětských mších setkáváme. Děkuji (i jménem scholy) za to, že nás povzbuzujete slovy díky a upozorňujete na naše nedostatky dobře míněnou kritikou. Zpětná vazba je nejdůležitější a vždy nás potěší, když hrajeme pro plný zpívající kostel. Nicméně bych Vás chtěl všechny vybídnout k ještě větší aktivní pěvecké účasti. Neostýchejte se, vždyť v kostele tvoříme všichni jednu velkou

rodinu a jak lépe vyjádřit jednotu než společnou modlitbou či zpěvem?

Rád bych zde ještě zmínil pár myšlenek, které mě při ohlédnutí za uplynulým rokem napadají: děkuji za každou neděli, za náročnější projekty Vánoc a Velikonoc a především za vlastní iniciativu v podobě čtvrtedních mší sv. Chci ocenit pracovitost, samostatnost, nadšení pro věc a nápaditost našich zpěváků a muzikantů, kterými dokážou obohatit a přispět tak k ještě plnějšímu prožití vznikajícího díla. Děkuji i za Vaši trpělivost se mnou a za to, jakým jste pro mě obohacením.

Schola je nicméně živý organismus tvořený omylnými lidmi. Jsme si pochopitelně vědomi určitých nedokonalostí a nedostatků, které s sebou naše práce přináší a věřte, že se budeme i nadále snažit, aby výkony scholy měly vzrůstající tendenci. Není cílem ustrnout na místě nebo usnout na vavřínech – cílem je služba: lidem, církvi, liturgii a Bohu.

Ano, právě ten propastný kontrast mezi lidskou nedostatečností a Boží DOKONALOSTÍ nejlépe charakterizuje naši práci – a tak největší „DÍKY“ musí nutně patřit Tomu, který JE stále mezi námi, skrze nás promlouvá hudbou (svým dokonalým vynálezem) k ostatním a co je nejdůležitější: z živého organismu scholy utváří hluboké a krásné společenství lidí majících stejný cíl – co nejhezčí hudbu k obohacení liturgie a ke slávě Boží. Tedy: BOHU DÍKY...

Závěrem bych chtěl vyzvat ty z Vás, kteří v sobě nosíte dar talentu (ať už zpěvu, nebo hry na nějaký hudební nástroj) – NEVÁHEJTE A PŘIJĎTE. Schola potřebuje nové posily a je škoda se svými hřivnami nakládat jako špatný hospodář – schovat si je pro sebe a nepodělit se o ně s ostatními. Nejsme skupina profesionálů: nás zkrátka baví dělat dobrou hudbu – i s vědomím, že se občas vloudí nějaká ta chybička. Nadcházející chvíle volna přímo vybízejí k přemýšlení: přeji Vám, aby ve Vašem srdci přes léto uzrálo rozhodnutí rozšířit řady klášterní scholy.

Těším se na shledání s Vámi se všemi na první mši v novém školním roce a přeji Vám jménem svým i jménem svých světců hluboce prožité letní dny.

MARTIN BERAN, dirigent
(kontakt: 732 210 472; agnusek@centrum.cz)

KALENDÁŘ

Ne 19.6.	Sbírka na bohoslovce	při všech bohoslužbách	
St 22.6.	Koncert ZUŠ Polabiny	sv. Bartoloměj	19.00 hod.
Pá 24.6.	Poutní slavnost sv. Jana Křtitele	sv. Jan	6.30 hod. 12.00 hod. 18.00 hod.
Pá 24.6.	Není večerní mše u sv. Bartoloměje (přesun do kostela sv. Jana).		
Ne 26.6.	Poslední mše sv. pro rodiče s dětmi	klášterní kostel	10.00 hod.
St 29.6.	Slavnost sv. apoštolů Petra a Pavla		
Čt 30.6.	Zpovědní den	sv. Bartol., sv. Jan	8-18 hod.
	Poslední polední mše svatá	sv. Jan	12.00 hod.
	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
So 2.7.	Večeřadlo Panny Marie	kostel sv. Jana	7.00 hod.
Út 5.7.	Slavnost sv. Cyrila a Metoděje (státní svátek)		
Čt 14.7.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
So 16.7.	Kněžské svěcení Petra Šabaky	Hradec Králové - katedrála	9.30 hod.
Ne 17.7.	Primice Petra Šabaky	DCŽM Vesmír - sv. Matouš	15.00 hod.
Ne 24.7.	Pardubická primice Petra Šabaky	sv. Bartoloměj	9.00 hod.
Čt 28.7.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
Čt 4.8.	Zpovědní den	sv. Bartol., sv. Jan	8-18 hod.
So 6.8.	Večeřadlo Panny Marie	kostel sv. Jana	7.00 hod.
Čt 11.8.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
Čt 25.8.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
Čt 1.9.	Zpovědní den	sv. Bartol., sv. Jan	8-18 hod.
So 3.9.	Večeřadlo Panny Marie	kostel sv. Jana	7.00 hod.
Ne 4.9.	Začínají mše sv. pro rodiče s dětmi	klášterní kostel	10.00 hod.
Čt 8.9.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15.00 hod.
St 14.9.	Seniorklub	fara - sál	14.30 hod.

Polední mše sv. v kostele sv. Jana začnou opět až v říjnu, tj. v pondělí 3.10. ve 12.00 hodin.

PODĚKOVÁNÍ

Za všechny projevy přízně a přátelství k mým 80. patří můj velký dík, nejen dp. kněžím, ale i chrámovému sboru s p. ředitelem Kuchválkem, který tak nádherně zpíval část mše Zdeňka Fibicha, ale i všem gratulantům a věřícím.

*Stanislav Fibich
Varhaník*

BLAHOPŘÁNÍ

1. srpna - paní Ing. Věra Novotná - narozeniny

Připojujeme se ke všem gratulantům k oslavě životního jubilea s vděčností za Její službu ve farnosti i ve veřejném životě.

Spolu s ostatními
kněží a jáhni pardubické farnosti.

INZERÁT

Do podnájmu přijmeme dva věřící chlapce, nejraději středoškoláky. Tel.: 723 700 499.

